

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

www.ketab.ir

درون فرنگ

باروش تحقیق مردم نگاری

تالیف:

سید قاسم حسنی

عضو هیأت علمی دانشگاه مازندران

انتشارات دانشگاه مازندران

۴۴۷

سرشناسه	: حسینی، سیدقاسم. ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: درون فرهنگ یا روش تحقیق مردم نگاری / تألیف: سیدقاسم حسینی
مشخصات نشر	: پایلرس: دانشگاه مازندران. ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۴۶۸ ص.
فروست	: انتشارات دانشگاه مازندران: ۴۴۷.
شابک	: 978-622-6506-31-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: قوم شناسی -- تحقیق میدانی
موضوع	: Ethnology -- Fieldwork
موضوع	: قوم شناسی -- روش شناسی
موضوع	: Ethnology -- Methodology
شناسه افزوده	: دانشگاه مازندران. انتشارات
شناسه افزوده	: Mazandaran University . Publishers
رده بندی کنگره	: GN۲۴۶
رده بندی دیویی	: ۳۰۵/۸۰۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۵۰۲۸۳

عنوان	: درون فرهنگ یا روش تحقیق مردم نگاری
نویسنده	: سید قاسم حسینی
ناشر	: دانشگاه مازندران
تاریخ انتشار	: ۱۴۰۰
نوبت چاپ	: اول
محل انتشار	: پایلرس
تعداد صفحات	: ۴۶۸
شمارگان	: ۲۵۰ نسخه
قیمت	: ۱.۴۲۰.۰۰۰ ریال
حروفچینی و صفحه آرایی	: فاطمه ابراهیمی
لیتوگرافی، چاپ و صحافی	: انتشارات: صحافی کتیبه

«کلیه حقوق برای دانشگاه مازندران محفوظ است»

پایلرس: فیبا یان پسنداران، دانشگاه مازندران، مجله معاونت پژوهش

ISBN: 978-622-6506-31-1

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۰۶-۳۱-۱

فصل اول: آشنایی با روش تحقیق در درون فرهنگ و تاریخ آن

۱	مقدمه
۳	تعریف مردم نگاری
۷	اصول مردم نگاری
۸	۱. طبیعت گرایی
۹	۲. فهم / تفهم
۱۰	۳. کشف
۱۰	* ویژگی های مردم نگاری
۱۶	استراتژی های منحصر به فرد مردم نگاری
۱۶	۱. کار میدانی مردم نگاری با مردم شروع می شود:
۱۷	۲. کار میدانی مردم نگاری، انسان شناس را شکل می دهد:
۱۸	۳. مردم نگاری به عنوان علم اجتماعی و به عنوان هنر
۱۹	تاریخ مردم نگاری
۱۹	۱. مردم نگاری بدون ساینس مردم شناسی
۲۰	۲. مردم شناسی (ethnology) بدون مردم نگاری
۲۱	۳. مردم نگاری غیر روشمند
۲۲	۴. مردم نگاری روش مند
۲۴	۵. مردم نگاری دوره گذار
۲۶	۶. مردم نگاری مبتنی بر چرخش زبانی
۲۶	۱. مردم نگاری تفسیری
۲۹	۲. مردم نگاری بازتابنده
۳۳	۳. مردم نگاری انتقادی
۳۴	۴. مردم نگاری پست مدرن
۳۵	۵. مردم نگاری فمینیستی

۳۶.....	۶. مردم نگاری چند مکانی: کل گرا و در ماهیت تحولی.....
۴۰.....	مردم‌نگاری و روش‌های دیگر برای تحقیق در انسان شناسی فرهنگی.....
۴۱.....	۱. روش مقایسه ای.....
۴۴.....	۲. روش شجره شناسی.....
۴۵.....	۳. تاریخ های زندگی.....
۴۶.....	۴. تاریخ قومی.....
۴۶.....	۵. ارزیابی سریع.....
۴۷.....	۶. اقدام پژوهی.....
۴۹.....	۷. انسان شناسی در فاصله.....
۴۹.....	۸. تجزیه و تحلیل مطالب ثانویه.....
۵۳.....	خلاصه.....

فصل دوم: پارادایم های روش شناسی در مردم نگاری

۵۵.....	مقدمه.....
۵۷.....	* پارادایم های تحقیق چه هستند و چرا اهمیت دارند؟.....
۶۳.....	* دو مدل تحقیق اجتماعی تاثیر گذار بر پارادایم ها.....
۶۳.....	۱. مدل تحقیق اجتماعی طبیعی-تجربی.....
۶۶.....	۲. مدل تحقیق اجتماعی و فرهنگی انسان گرایانه.....
۷۳.....	* مفروضات فلسفی پارادایم.....
۷۲.....	* انواع پارادایم.....
۷۳.....	۱. پارادایم پوزیتیویسم.....
۷۶.....	* آن‌تولوژی و اپیستولوژی در پوزیتیویسم.....
۸۳.....	۲. پارادایم انتقادی.....
۸۷.....	* آن‌تولوژی و اپیستولوژی پارادایم انتقادی.....
۸۹.....	۱. پارادایم تفسیری.....
۹۴.....	* آن‌تولوژی و اپیستولوژی در تفسیرگرایی.....
۹۶.....	۱. پارادایم اکولوژیکی/محیط شناختی.....

۹۸.....	۱. پارادایم شبکه اجتماعی.....
۱۰۱.....	خلاصه.....

فصل سوم: طراحی و آماده سازی کار میدانی در مردم نگاری

۱۰۳.....	مقدمه:.....
۱۰۳.....	مردم نگاری چگونه کار می کند؟ انجام چرخه مردم نگاری.....
۱۰۵.....	۱. مرحله آماده سازی.....
۱۰۶.....	شناخت از موقعیت روش شناسی مردم نگاری.....
۱۰۸.....	انتخاب پدیده خام و تبدیل آن به پدیده مساله مند قابل بررسی.....
۱۱۲.....	نوشتن طرح پژوهشی مردم نگاری.....
۱۱۷.....	*عنوان تحقیق یا انتخاب موضوع مساله مند.....
۱۱۸.....	*شرایط انتخاب موضوع تحقیق میدانی.....
۱۲۱.....	*بیان مساله تحقیق.....
۱۲۵.....	*چارچوب مفهومی تحقیق.....
۱۲۷.....	*اهداف تحقیق.....
۱۳۱.....	*سوالات تحقیق.....
۱۳۴.....	*مروری بر ادبیات تحقیق.....
۱۳۸.....	*انتخاب پارادایم.....
۱۳۹.....	*استفاده از چارچوب نظری و نظریه.....
۱۴۰.....	*اهمیت تحقیق.....
۱۴۱.....	*برنامه روشی برای تحقیق و رویه های جمع آوری داده ها.....
۱۴۶.....	*میدان و مساله دسترسی به میدان.....
۱۴۹.....	*استراتژی های نمونه یا مورد بررسی در میدان.....
۱۵۰.....	*مساله زمان حضور و میزان آن در میدان.....
۱۵۱.....	*ملاحظات اخلاقی در طرح تحقیق.....
۱۵۳.....	خلاصه.....

فصل چهارم: جریان کار میدانی در درون فرهنگ

۱۵۵	مقدمه
۱۵۶	مشخصات و ویژگی های کار میدانی
۱۵۷	الف: مهارت های کار میدانی
۱۵۷	*مهارت ایجاد ارتباط
۱۶۰	*مهارت مدیریت تاثیر
۱۶۱	*مهارت گوش دادن
۱۶۱	*مهارت دیدن یا مشاهده کردن
۱۶۴	ب: چالش های ورود و درون میدان
۱۶۷	*دسترسی
۱۶۹	*دروازه بانان
۱۷۱	*پذیرش اجتماعی
۱۷۳	*بی اعتمادی و تنش سیاسی
۱۷۵	*کلیشه های جنسیت، سن، ایدئولوژی، قومیت و نژاد
۱۷۶	*استرس ها و اضطراب ها و خطرهای دیگر
۱۸۰	*شوک و تاب آوری فرهنگی
۱۸۱	نشانه ها و علائم شوک فرهنگی
۱۸۱	*آشنایی با زبان میدان
۱۸۲	*استفاده از اطلاع رسان ها
۱۸۴	ج: داده ها و روش های جمع آوری آن درون میدان
۱۸۴	*داده ها
۱۸۶	*داده ها در مردم نگاری
۱۸۹	*نمونه گیری
۱۹۲	۱. نمونه گیری محیط
۱۹۲	*نمونه گیری محیط های هدفمند
۱۹۳	*نمونه گیری محیط های برجسته
۱۹۳	۱. نمونه گیری رویداد ها و افراد

۱۹۳.....	*نمونه گیری نظری
۱۹۴.....	* نمونه گیری سهمیه ای
۱۹۵.....	*نمونه گیری گلوله برفی
۱۹۵.....	۲. روش های جمع آوری داده
۱۹۵.....	مشاهده
۱۹۹.....	انواع مشاهده
۲۰۵.....	*جدول زمانی مشاهده
۲۰۶.....	*جانبداری و تعصب مشاهده گر
۲۰۷.....	*زمان مشاهده
۲۰۸.....	۲. مشاهده مشارکتی
۲۱۴.....	*اهمیت مشاهده مشارکتی
۲۱۶.....	*انواع مشارکت و درجه درگیری در آن
۲۱۸.....	*مهارت ها و تکنیک های مشاهده مشارکتی
۲۱۸.....	۱. آشنایی با زبان میدان
۲۱۹.....	۲. آگاهی از جزییات ریز زندگی
۲۱۹.....	۳. تقویت حافظه
۲۲۰.....	۴. حفظ نقش نوآموز بودن و تازه کار بودن
۲۲۲.....	۵. مهارت نوشتن
۲۲۲.....	۶. مهارت درحال تعلیق
۲۲۳.....	۷. مهارت عینیت
۲۲۴.....	*مراحل مشاهده مشارکتی
۲۲۴.....	۱. ابتدای ورود و تماس اولیه
۲۲۵.....	۲. شوک فرهنگی
۲۲۶.....	۳. کشف
۲۲۶.....	۴. وقفه و تنفس
۲۲۷.....	۵. تمرکز کردن
۲۲۷.....	۶. ترک کردن

۲۲۸	* مشاهده مشارکتی و تفکر مردم نگاری
۲۳۰	مصاحبه
۲۳۰	* تاریخ مختصر
۲۳۱	* تعریف مصاحبه
۲۳۳	* ویژگی های مصاحبه
۲۳۳	* مصاحبه در تحقیق کمی و کیفی
۲۳۷	* مصاحبه مردم نگاری
۲۳۹	* عناصر مصاحبه مردم نگاری
۲۴۲	* اهداف مصاحبه
۲۴۳	* انواع مصاحبه
۲۴۷	* فرایند مصاحبه
۲۴۷	۱. انتخاب مشارکت کننده:
۲۴۸	۲. ایجاد رابطه دوستانه
۲۴۹	۳. تماس اولیه
۲۵۰	۴. خود مصاحبه
۲۵۲	۵. ثبت کردن
۲۵۳	۶. پایان مصاحبه
۲۵۴	* مسائل عملی در مصاحبه
۲۵۴	۱. ترغیب برای مصاحبه
۲۵۴	۲. حفظ رابطه و آداب معاشرت در گفتگو:
۲۵۵	۳. اجتناب از تعصب مصاحبه کننده:
۲۵۶	۴. زمان مصاحبه
۲۵۷	۵. نقش و مدیریت نقش محقق
۲۵۷	۶. مکان مصاحبه
۲۵۸	* سوالات مصاحبه
۲۶۱	* مقایسه مصاحبه و مشاهده مشارکتی:
۲۶۵	اسناد

۲۶۷	*تاریخ استفاده از اسناد در مردم نگاری
۲۶۸	*انواع اسناد
۲۶۹	۱. اسناد شخصی:
۲۷۱	۲. اسناد رسمی
۲۷۴	۳. اسناد تصویری
۲۷۵	۴. اسناد آرشیوی و تاریخی
۲۷۶	۵. اشیاء و کالاهای مادی
۲۷۹	۶. اسناد مجازی و اینترنتی
۲۸۰	*رویکردهای تفسیر اسناد
۲۸۰	۱. تحلیل محتوا
۲۸۲	۲. نشانه شناسی
۲۸۴	۳. هرمنوتیک
۲۸۴	یادداشت برداری
۲۸۷	*مراحل و انواع یادداشت برداری
۲۸۸	۱. یادداشت برداری درون میدان
۲۸۹	۲. یادداشت برداری بعد از ترک میدان
۲۹۰	خلاصه

فصل پنجم: پس از کار میدانی

۲۹۱	مقدمه
۲۹۳	*داده های مردم نگاری چه نوع داده هایی است؟
۲۹۶	*معنای تحلیل داده ها
۲۹۷	*چرا تحلیل داده ها مهم است؟
۲۹۸	*تحلیل ها در کدام فرایند مردم نگاری انجام می گیرد؟
۳۰۰	*مراحل تحلیل مردم نگاری
۳۰۱	*فرایند پیشاتحلیل
۳۰۱	۱. غوطه ور شدن در داده های خام

- ۳۰۲.....۲. مرتب سازی یا سازمان دهی کردن داده های خام.
- ۳۰۴.....*فرایند تحلیل داده ها.
- ۳۰۶.....۱. مرحله اول تحلیل: سواکردن یا غربال کردن داده های خام
- ۳۰۸.....* کدگذاری یا برچسب زنی داده ها از طریق مضامین و مفاهیم.
- ۳۱۲.....انواع کدگذاری و برچسب زنی
- ۳۱۳.....الف: کد گذاری باز:.....
- ۳۱۳.....چک لیست نشانه.....
- ۳۱۴.....- مقایسه نشانه ها و ظهور مفاهیم.....
- ۳۱۴.....- طبقه بندی کردن و ظهور مقوله ها.....
- ۳۱۵.....ب. کدگذاری محوری.....
- ۳۱۷.....ج: کدگذاری انتخابی.....
- ۳۱۸.....۱. مرحله دوم تحلیل: باز سر هم کردن، تجمیع و دیدن الگوها.....
- ۳۲۱.....۲. ایجاد آرایه های سلسله مراتبی.....
- ۳۲۲.....۳. طراحی ماتریس برای نظم بخشی و آرایه ها.....
- ۳۲۴.....۴. کار با انواع دیگر آرایه ها از جمله آرایه های روایی.....
- ۳۲۷.....*استراتژی ها و انواعی از روش های تحلیل.....
- ۳۲۷.....۱. رویکردهای کل نگارانه به داده ها.....
- ۳۲۸.....۲. هرمنوتیک.....
- ۳۲۸.....۳. گراندتئوری یا نظریه زمینه ای.....
- ۳۳۰.....۴. استقرای تحلیلی.....
- ۳۳۱.....۵. تحلیل قلمرو اسپردلی.....
- ۳۳۲.....*اصطلاحات پوشش دهنده و آیتم های گنجانده شده برای قلمرو.....
- ۳۳۵.....۶. استراتژی "مقایسه مداوم" گلایزر و استراوس.....
- ۳۳۷.....۷. ساختار فعالیت های لوفلند.....
- ۳۳۸.....۸. تحلیل زبان شناختی میشلر برای شناسایی آیتم ها در داستان ها.....
- ۳۳۹.....۲. تفسیر داده ها.....
- ۳۴۱.....*نقش توصیف در تفسیر.....

۳۴۴	*موارد مورد توجه در تفسیر.....
۳۴۵	۱. طوفان ذهنی و گمانه زنی ها با مشارکت کنندگان تحقیق.....
۳۴۶	۲. مروری بر سوالات تحقیق.....
۳۴۷	۳. مروری به نظریه انتخاب شده در مردم نگاری.....
۳۴۷	۴. مرور نظریه های مرتبط.....
۳۴۹	۵. توجه به تاثیر استراتژی های تحلیلی بر تولید نتایج.....
۳۵۰	۶. جستجوی ارتباط با برنامه.....
۳۵۰	۷. جستجوی ارتباط با سیاست گذاری.....
۳۵۱	۸. ارزیابی پروژه.....
۳۵۲	۹. در نظر گرفتن مخاطب.....
۳۵۳	خلاصه.....

فصل ششم: نوشتن و ژانرهای نوشتن مردم نگاری

۳۵۵	مقدمه.....
۳۵۹	*نوشتن به عنوان یک عمل مداوم.....
۳۵۹	*نقش خواندن در نوشتن مردم نگاری.....
۳۶۱	*چرا نوشتن مهم است؟.....
۳۶۲	*شرایط نوشتن.....
۳۶۳	*تغییرات در نوشتن مردم نگاری.....
۳۶۵	*چنداصل در نوشتن مردم نگاری.....
۳۶۵	۱. نوشتن برای دو گروه از مخاطبان.....
۳۶۶	۲. نوشتن و بازنمایی/بازتابندگی.....
۳۶۸	۳. نوشتن و مسئولیت پذیری.....
۳۶۹	۴. اعتبار.....
۳۷۰	۵. روایی.....
۳۷۱	*چرخش های فرهنگی تاثیرگذار در نوشتن مردم نگاری.....
۳۷۲	۱. چرخش زبانی.....

۳۷۳	۲. چرخش تفسیری
۳۷۴	۳. چرخش اجرایی/نمایشی (performative turn)
۳۷۵	۴. چرخش ادبی/بازتابی
۳۷۶	۵. چرخش پسا استعمارگرایی
۳۷۸	۶. چرخش ترجمه
۳۷۹	۷. چرخش فضایی (spatial turn)
۳۸۰	۸. چرخش بصری-دیجیتالی
۳۸۱	ژانرهای نوشتن مردم نگاری
۳۸۱	۱. ژانر واقع گرا/رنالیستی
۳۸۴	۲. ژانر اعترافی
۳۸۵	۳. ژانر امپرسیونیستی/برداشت گرایانه
۳۸۷	۴. ژانر انتقادی
۳۸۷	۵. ژانر پسا انتقادی
۳۸۸	۶. ژانرهای دیگر
۳۸۹	* آیا راه میانه برای نوشتن مردم نگاری وجود دارد؟
۳۹۲	خلاصه

فصل هفتم: اخلاق در مردم نگاری

۳۹۳	مقدمه
۳۹۶	* اصول اخلاقی در تحقیقات علوم اجتماعی
۴۰۰	* چرا رعایت اصول اخلاقی در مردم نگاری مهم است؟
۴۰۲	* راهنمای اصول اخلاقی در مردم نگاری
۴۰۳	۱. تحقیق مردم نگاری باید بدون ضرر باشد.
۴۰۴	۲. هدف تحقیق مردم نگاری باید گفته شود.
۴۰۵	۳. محقق باید رضایت اجتماع مورد مطالعه را بدست آورد.
۴۰۷	۴. محقق باید حریم خصوصی را حفظ کند.
۴۰۸	۵. محقق باید نتایج را در دسترس قرار دهد.

۴۰۹.....	۶. محقق باید حوزه های عمده مسئولیت در مردم نگاری را رعایت کند.
۴۱۰.....	۷. محقق باید تحقیق همکارانه ای را در نظر گیرد.
۴۱۱.....	۸. محققان مردم نگار نباید باعث بهره برداری و استثمار شوند.
۴۱۲.....	۹. محقق باید منافع مشارکت کنندگان تحقیق را در نظر بگیرد.
۴۳۳.....	۱۰. محقق باید نسبت به نقش های تحقیق مطلع باشد.
۴۱۵.....	۱۱. محقق باید در کار تحقیق و ارایه گزارش بی طرفی را مورد توجه قرار دهد.
۴۱۶.....	خلاصه

فصل هشتم: کاربردهای مردم نگاری

۴۱۷.....	مقدمه
۴۱۹.....	۱. کاربرد مردم نگاری در سیاست گذاری و برنامه ریزی
۴۲۳.....	۲. تولید دانش و ایجاد معرفت
۴۲۵.....	۳. الگوی طرفدارانه
۴۲۶.....	۴. ساخت تئوری در مردم نگاری
۴۲۸.....	۵. بهبود بخشی فرایند و ارزیابی نتایج
۴۳۱.....	۶. اقدام پژوهی مشارکتی (Participatory Action Research)
۴۳۵.....	۷. انتشار و اطلاع رسانی به مخاطبان
۴۳۹.....	خلاصه
۴۴۱.....	منابع